

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Uznawanie i wykonywanie Orzeczeń Sądowych](#) > [Jak Doprowadzić Do Wykonania Orzeczenia](#) > [Italy](#)

Jak doprowadzić do wykonania orzeczenia

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Egzekucja oznacza przymusowe wykonanie orzeczeń sądu i innych tytułów egzekucyjnych: papierów dłużnych, dokumentów urzędowych (*atti pubblici*) i poświadczonych dokumentów prywatnych służących określonym celom. Na tym etapie, który nadal ma charakter postępowania sądowego, istnieje możliwość interwencji organów ochrony porządku publicznego, jeżeli dłużnik nie wypełni swoich zobowiązań dobrowolnie.

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

Postępowanie egzekucyjne prowadzą sądy powszechne. Także wniosek o odmowę wykonania, o którym mowa w art. 47 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 (rozporządzenie Bruksela I, wersja przekształcona), należy złożyć do sądu powszechnego.

W celu wykonania orzeczenia sądu powszechnego, w przypadku gdy dłużnikiem jest organ publiczny, wierzyciel może wnieść specjalne powództwo do regionalnego sądu administracyjnego (*a giudizio di ottemperanza* – procedura zgodności – art. 112 i nast. kodeksu postępowania administracyjnego). Procedura ta nie jest obowiązkowa. Stanowi raczej rozwiązanie alternatywne względem bezpośredniego wykonania orzeczenia przez sąd powszechny i w przeciwieństwie do niego wymaga uprawomocnienia się orzeczenia, które ma zostać wykonane. Poniższe informacje dotyczą zwykłego postępowania egzekucyjnego.

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

Koniecznym i wystarczającym warunkiem wszczęcia egzekucji jest posiadanie tytułu egzekucyjnego. Typowe tytuły egzekucyjne zostały przewidziane w art. 474 kodeksu postępowania cywilnego i dzielą się na dwa rodzaje: tytuły sądowe i pozasądowe. Do tytułów sądowych należą wyroki, akty i postanowienia wydane przez sąd w trakcie postępowania sądowego lub po jego zakończeniu. Do tytułów pozasądowych należą papiery dłużne, dokumenty urzędowe i poświadczone dokumenty prywatne sporządzone przez strony bez udziału sądu.

3.1 Postępowanie

Przed wszczęciem egzekucji wierzyciel musi powiadomić dłużnika o tytule egzekucyjnym i doręczyć mu tytuł wykonawczy (*precetto*), nakładający na dłużnika obowiązek zastosowania się do niego w terminie co najmniej 10 dni oraz ostrzegający, że w przeciwnym razie zostanie wszczęta egzekucja zgodnie z art. 480 kodeksu postępowania cywilnego.

Egzekucja nie może rozpocząć się przed upływem tego terminu, chyba że prezes sądu zezwoli na

natychmiastową egzekucję w trybie pilnym (art. 482 kodeksu postępowania cywilnego).

Art. 480 kodeksu postępowania cywilnego reguluje treść tytułu wykonawczego. Wierzyciel musi podać adres na terytorium gminy, w której znajduje się sąd właściwy do przeprowadzenia egzekucji. Jeżeli takiego adresu nie podano, środki odwoławcze od tytułu wykonawczego wnosi się do sądu miejsca, w którym doręczono tytuł wykonawczy, a zawiadomienia doręcza wierzycielowi sekretariat tego sądu.

Po dopełnieniu powyższych formalności może rozpocząć się postępowanie egzekucyjne. We Włoszech wyróżnia się trzy rodzaje postępowań egzekucyjnych:

1. Zajęcie, które obejmuje zajęcie i sprzedaż lub podział majątku dłużnika lub jego niespłaconych roszczeń w celu uzyskania środków pieniężnych na spłatę wierzyciela. Komornik dokonuje zajęcia po okazaniu mu doręczonego tytułu egzekucyjnego i tytułu wykonawczego. Zajęcie to musi nastąpić w ciągu 90 dni od daty doręczenia tytułu wykonawczego, ale nie przed upływem terminu w nim określonego. W przeciwnym razie tytuł wykonawczy wygasa (art. 481). Na tym etapie konieczna jest reprezentacja prawna. Nakaz zajęcia uniemożliwia dłużnikowi ochronę zajętych składników majątku i wierzytelności przed dochodzeniem gwarancji kredytowej. Staje się on nieważny, jeśli w ciągu 45 dni od jego wydania nie zostanie złożony wniosek o podział lub sprzedaż do sądu właściwego do przeprowadzenia egzekucji.
2. Zobowiązanie do przeniesienia określonych składników majątku (*esecuzione per consegna e rilascio*), w ramach którego komornik przekazuje wierzycielowi określone ruchomości lub usuwa dłużnika z nieruchomości.
3. Zobowiązanie do wykonania lub zaniechania określonych czynności (*esecuzione degli obblighi di fare e di non fare*), wymagające złożenia odwołania do sądu egzekucyjnego, który określi sposób wykonania obowiązku i wyznaczy komornika oraz osoby odpowiedzialne za wykonanie obowiązku (np. przedsiębiorstwo budowlane) na koszt dłużnika.

Egzekucja ma na celu zapewnienie, przy wsparciu policji, wykonania niezrealizowanych zobowiązań. Egzekucję można przeprowadzić zarówno w przypadku zobowiązań finansowych, jak i zobowiązań do wydania ruchomości lub opróżnienia nieruchomości, a także w przypadku zobowiązań do wykonania lub zaniechania określonych czynności.

Ponadto art. 614-bis kodeksu postępowania cywilnego zezwala sądowi, który wydaje orzeczenie w sprawie niemajątkowej, na nałożenie na dłużnika opłaty za naruszenie, niewykonanie lub opóźnienie w wykonaniu tytułu egzekucyjnego. Środek ten może zastosować również sąd odpowiedzialny za przeprowadzenie egzekucji po doręczeniu tytułu wykonawczego.

3.2 Główne warunki

Warunkiem koniecznym i wystarczającym do wszczęcia egzekucji jest posiadanie tytułu egzekucyjnego wskazującego zobowiązanie „pewne, w oznaczonej wysokości i wymagalne” (*certo, liquido ed esigibile*) (art. 474). Stopień „pewności” zależy od charakteru tytułu egzekucyjnego: wykonalne orzeczenie nie musi być prawomocne, ponieważ orzeczenie wydane w pierwszej instancji jest tymczasowo wykonalne do czasu jego uchylecia przez sąd apelacyjny. „W oznaczonej wysokości” oznacza, że kwota została (lub może zostać) obliczona, a nie jest uznaniowa. „Wymagalne” oznacza, że należność jest przeterminowana i nie podlega warunkom zawieszającym.

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

Sąd prowadzący postępowanie egzekucyjne stosuje w jego toku różne rodzaje środków – zazwyczaj w postaci postanowień (*ordinanze*). Obejmują one zarówno środki niezbędne do określenia zasad prawidłowego prowadzenia postępowania, jak i środki, które przyznają prawo użytkowania, np. dekret (*decreto*) przekazujący zajętą nieruchomość osobie, która kupiła ją na aukcji lub zaoferowała najwyższą cenę.

4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Przedmiotem wyłączenia mogą być: a) ruchomości, b) nieruchomości, c) wierzytelności dłużnika i ruchomości, które dłużnik przechowuje u osób trzecich, oraz d) udziały w spółkach.

Egzekucji mogą podlegać również zobowiązania do wydania ruchomości i nieruchomości oraz zobowiązania do

wykonania lub zaniechania określonych czynności.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

Egzekucja należności pieniężnych rozpoczyna się od wydania nakazu zajęcia, co oznacza, że zajęte aktywa są niedostępne dla dłużnika, przeciwko któremu prowadzona jest egzekucja. Wszelkie próby przekazania takich środków pieniężnych będą zatem nieważne i nie będzie można w ten sposób zapobiec egzekucji.

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Są to operacyjne środki egzekucyjne służące zaspokojeniu zgłoszonych roszczeń, dlatego nie można ich wykorzystywać jako dowodów w ramach czynności wyjaśniających.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

System prawny przewiduje możliwość zaskarżenia postanowień i orzeczeń związanych z postępowaniem egzekucyjnym przez dłużnika (lub osoby trzecie, w odniesieniu do których przeprowadzono egzekucję). Istnieją dwa rodzaje środków zaskarżenia:

- zażalenie na egzekucję (*opposizione all'esecuzione*) (art. 615 i 616 kodeksu postępowania cywilnego), kiedy to kwestionuje się prawo do przeprowadzenia egzekucji (czyli istnienie prawa wierzyciela do przeprowadzenia egzekucji lub zajęcia określonych składników majątku);
- sprzeciw od tytułu egzekucyjnego (*opposizione agli atti esecutivi*) (art. 617 i 618 kodeksu postępowania cywilnego), kiedy to podnosi się zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego (czyli kwestionuje się zgodność z prawem dokumentów wykorzystywanych w postępowaniu egzekucyjnym).

Zażalenie na egzekucję lub sprzeciw od tytułu egzekucyjnego, wniesione przed rozpoczęciem przymusowej egzekucji, określa się mianem zażalenia na nakaz wykonania (*opposizioni a 'precetto'*), gdyż wnosi się je w odpowiedzi na pismo, w którym z wyprzedzeniem powiadamia się o egzekucji: zażalenie na nakaz wykonania wnosi się do sądu właściwego rzeczowo lub miejscowo zgodnie z przepisami ogólnymi kodeksu.

Jeżeli egzekucję już rozpoczęto lub doręczono już nakaz zajęcia, zażalenie na egzekucję lub sprzeciw od tytułu egzekucyjnego wnosi się w drodze szczególnego środka zaskarżenia do sądu prowadzącego postępowanie egzekucyjne. Sąd może zarządzić zawieszenie egzekucji do czasu wydania orzeczenia w przedmiocie środka zaskarżenia, chociaż zawieszenie takie nie jest automatyczne.

Orzeczenie wydane w postępowaniu odwoławczym można zaskarżyć tak samo, jak wszystkie orzeczenia wydane w pierwszej instancji.

Osoby trzecie, które utrzymują, że mają prawo rzeczowe do zajętego majątku, mogą odwołać się do sądu prowadzącego postępowanie egzekucyjne do czasu sprzedaży lub cesji tego majątku.

Kwestię tę regulują przepisy art. 615, 616, 617, 618 i 619 kodeksu postępowania cywilnego.

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

Oprócz składników majątku określonych w przepisach szczególnych i w art. 514 kodeksu postępowania cywilnego jako wyłączone z zajęcia, zajęciu nie podlegają:

1. przedmioty i elementy kultu religijnego wykorzystywane w praktykach religijnych;
2. obrączki ślubne, odzież, pościel używana w gospodarstwie domowym, łóżka, stoły i krzesła w jadalni, szafy, komody, chłodziarki, kuchenki i piekarniki gazowe i elektryczne, pralki, artykuły gospodarstwa domowego i sprzęty kuchenne oraz meble służące do ich przechowywania, wystarczające do zaspokojenia potrzeb dłużnika i członków jego gospodarstwa domowego; nie dotyczy to jednak mebli o dużej wartości (z wyjątkiem łóżek), w tym cennych antyków i przedmiotów o potwierdzonej wartości artystycznej;
3. żywność i paliwo niezbędne do utrzymania dłużnika i pozostałych osób, o których mowa w poprzednim punkcie, przez jeden miesiąc.

Nie dotyczy to jednak mebli o dużej wartości (z wyjątkiem łóżek), w tym cennych antyków i przedmiotów o potwierdzonej wartości artystycznej.

Nie można zająć broni ani innych przedmiotów, których dłużnik potrzebuje w celu pełnienia służby publicznej, ani odznaczeń, korespondencji, rejestrów i dokumentów rodzinnych, jak również rękopisów (chyba że stanowią one element kolekcji), zwierząt domowych, zwierząt asystujących ani zwierząt terapeutycznych.

Prawo stanowi również, że zajęciu nie podlegają między innymi: majątek państwowy, aktywa niezbywalne należące do Skarbu Państwa lub innego podmiotu publicznego, majątek objęty małżeńskim ustrojem majątkowym, majątek instytucji kościelnych ani budynki kultu religijnego.

Zgodnie z art. 671 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku roszczeń wobec osób trzecich zajęciu nie podlegają:

1. świadczenia alimentacyjne, które nie służą do zapewnienia utrzymania, jednak wyłącznie za zgodą prezesa sądu lub sędziego wyznaczonego przez sąd i wyłącznie w odniesieniu do części określonej w postanowieniu sądowym;
2. świadczenia wypłacane przez organizacje dobroczynne, dodatki dzienne wypłacane osobom uznanym za ubogie ani płatności z tytułu urlopu macierzyńskiego, zdrowotnego lub koszty pogrzebu należne od funduszy ubezpieczeniowych, organów zabezpieczenia społecznego lub instytucji dobroczynnych;
3. kwoty należne od osób prywatnych z tytułu płac, wynagrodzeń lub innych płatności związanych ze stosunkiem pracy (w tym kwoty należne z tytułu zwolnienia), które można jednak zająć na poczet płatności alimentacyjnych w zakresie określonym zezwoleniem prezesa sądu lub wyznaczonego sędziego; w przypadku innych rodzajów dochodów, zajęciu może podlegać do jednej piątej tych kwot; jednoczesne zajęcia wynikające z połączenia podstaw wspomnianych powyżej nie mogą przekraczać połowy tych łącznych kwot;
4. renty ustanowione nieodpłatnie, w przypadku gdy przewiduje się, że kwota niezbędna do zaspokojenia podstawowych potrzeb wierzyciela nie powinna podlegać zajęciu;
5. kwoty należne od ubezpieczyciela ubezpieczonemu lub uposażonemu z tytułu umowy ubezpieczenia z zastrzeżeniem, w odniesieniu do opłaconych składek, przepisów dotyczących odwołania czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla wierzycieli oraz zgłaszania, uwzględniania i zmniejszania darowizn (*alla collazione, all'imputazione e alla riduzione delle donazioni*);
6. kwoty należne z tytułu emerytur, świadczeń mających charakter emerytur lub innych świadczeń emerytalnych, do kwoty odpowiadającej dwukrotności maksymalnej kwoty miesięcznego zasiłku socjalnego, przy czym minimalna kwota wynosi 1 000 euro; część przekraczającą tę kwotę można zająć z zachowaniem limitów określonych w lit. c);
7. specjalne fundusze socjalne i pomocowe (w tym nieskładkowe) utworzone przez właściciela przedsiębiorstwa na podstawie wpłat dokonanych przez wierzycieli właściciela przedsiębiorstwa lub wierzycieli pracowników.

Nadwyżka kwot należnych z tytułu wynagrodzeń i innych płatności związanych z zatrudnieniem lub pracą (w tym z tytułu zwolnień i emerytur) oraz świadczeń, które mają charakter emerytur lub innych świadczeń emerytalnych, przekraczająca trzykrotność zasiłku socjalnego, może również podlegać zajęciu, jeżeli kwoty te przekazano na rachunek bankowy lub pocztowy otwarty na nazwisko dłużnika zanim rachunek ten został zajęty. Kwoty, które wpłynęły na rachunek dłużnika w dniu zajęcia tego rachunku lub po tej dacie, mogą podlegać zajęciu z zachowaniem limitów opisanych powyżej oraz limitów określonych w przepisach szczególnych.

Dłużnik może dochodzić wyłączenia nieruchomości lub wierzytelności od zajęcia, wnosząc zażalenie na egzekucję (art. 615 kodeksu postępowania cywilnego).

Egzekucji nie można skutecznie, jeżeli termin przedawnienia roszczenia w pełni upłynął. Okres przedawnienia wynosi zazwyczaj 10 lat, ale różni się w przypadku niektórych praw (na przykład okres przedawnienia odszkodowania za szkody pozaumowne wynosi 5 lat). Przepisy przewidują również różne terminy przedawnienia w zależności od rodzaju czynności prawnej potwierdzającej roszczenie, na którym opiera się egzekucja. Na przykład termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego wyrokiem sądowym wynosi 10 lat, nawet jeżeli dla tego rodzaju roszczeń prawo zasadniczo przewiduje krótszy termin.

Na wniosek wierzyciela prezes sądu, w którego okręgu dłużnik ma miejsce zamieszkania, miejsce pobytu, miejsce pobytu stałego lub siedzibę, może zezwolić na przeprowadzenie drogą elektroniczną wyszukiwania

składników majątku podlegających zajęciu (art. 492-bis kodeksu postępowania cywilnego). Oznacza to, że komornik może sprawdzić sytuację majątkową i roszczenia dłużnika w rejestrze podatkowym i bazach danych organów publicznych. W przypadkach zajęcia ruchomości wprowadzono również płatności ratalne na pokrycie wartości zajęcia (*conversione del pignoramento*).

Link do włoskiego kodeksu postępowania cywilnego: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:regio.decreto:1940-10-28;1443>.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

■ Ostatnia aktualizacja: 03/02/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.